

Obuj se do toho!

**Toto je leták o pracovních
podmínkách v obuvnickém
průmyslu**

*Forhad Hossain (14 let) pracuje v továrně
v Hazaribagh už od sedmi let. Foto: GMB Akash*

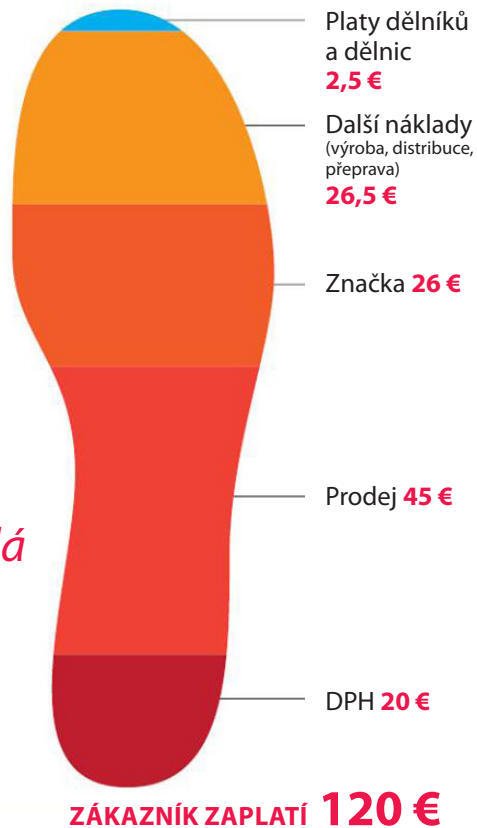
Rashel (11 let) barví kůži na boty
v bangladéšské koželužně. Foto: GMB Akash

JAK SE VYRÁBÍ BOTY?

V roce 2015 bylo vyrobeno 23 mld. párů bot, tedy více než tři páry na člověka. 87 % pochází z Asie, zejména z Číny.

„Když přijdete do koželužen v Hazaribagh a podíváte se kolem, uvidíte, jak vypadá peklo,“ říká Syeda

Rizwana Hasan z organizace Bangladesh Environmental Lawyers Association.

NEJČASTĚJŠÍ PROBLÉMY SPOJENÉ S VÝROBOU BOT

Při výrobě obuvi dochází zcela běžně k porušování lidských práv. Hlavními problémy zde jsou:

Nízké mzdy

V mnoha případech nedosahuje mzda pracujících v producentských zemích ani státem stanovené minimální mzdy, přičemž nemůžeme ani zdaleka mluvit o mzdě důstojné. Důstojná mzda (living wage) je příjem za běžnou pracovní dobu (max. 48 hodin za týden), který by měl pracujícím a jejich rodinám poskytnout dostatek finančních prostředků potřebných k naplnění základních životních potřeb a umožnit jim žít důstojný život. Tristní je především situace žen, které za stejnou práci dostávají až o polovinu nižší mzdu než muži.

Zdraví ohrožující práce

Práce spojená s výrobou obuvi je riziková, a to především v koželužnách. Zanedbání bezpečnostních standardů, které je běžné, mávají ničivé následky. Při zpracování kůže se běžně používají chemikálie, z nichž nejnebezpečnější je tzv. trojvazný chrom. Ten může, pokud není proces dobře kontrolovaný, oxidovat na šestivazný chrom, jenž je karcinogenní a vysoce toxický pro lidi i životní prostředí. Asi 85 % kůže je zpracováno za použití chromu.

Domácí práce

Část výroby, náročná na manuální zpracování, se často zadává úplně mimo továrny ke zpracování u tzv. domácích pracovníků a pracovník. Například v Indii pochází 60 % výroby kožených bot z domácích dílen. Domácí pracu-

jící jsou odměňováni podle počtu vyrobených kusů. Jejich pozice je velice nejistá, nemají žádné záruky práce ani žádné sociální nebo zdravotní zabezpečení. To vše vede k tomu, že jsou nuceni do práce zapojovat i děti, aby se užívali.

Dětská práce

Dětská práce je bohužel stále nedílnou součástí výroby našich bot, a to nejen v domácích dílnách, ale i v koželužnách, kde panují zdraví ohrožující podmínky. Výjimkou nejsou ani případy práce dětí za nulovou mzdu.

Životní prostředí

Vedle chronického porušování práv pracovníků a pracovník má výroba obuvi také dalekosáhlé dopady na životní prostředí. Koželužny jsou čtvrtým největším znečišťovatelem na světě, hned za těžebním průmyslem.

*„Máme problémy s očima kvůli vápnu, dýchací problémy a potíže se srdcem. Mícháme disirichitan sodný a chlo-
rid amonný s vodou a výpary se
přitom dostávají do našich plic
a tváří,” říká 29letý Mohammed Rintu z bangla-
déšské koželužny v Hazaribagh.*

Dělníci ponořují kůže do barvicích nádrží
v bangladéšské koželůžně. Foto: GMB Akash

CO JE POTŘEBA ZMĚNIT?

Dnes je téměř nemožné zjistit, kde a za jakých pracovních podmínek byl konkrétní pár bot vyroben. Nízká míra transparentnosti znemožňuje přimět konkrétní výrobce a značky k odpovědnosti.

Výroba

Mzdy by se měly zvýšit na důstojnou úroveň, aby z nich bylo možné pokrýt životní náklady. Zásadní je rovněž zvýšení ochrany zdraví a snížení bezpečnostních rizik v továrnách a dílnách. Dále je třeba najít jiné možnosti zpracování kůže, než je vydělávání kůže chromem.

Firmy

Firmy musejí být transparentnější. Jako spotřebitelé a spotřebitelky máme právo vědět, kde a jak se naše boty vyrábí. Výroba bot nesmí mít negativní dopady na životní prostředí ani na lidi, kteří je vyrábí. Firmy musí přijmout odpovědnost za podmínky, ve kterých se vyrábí jejich produkty.

Evropská unie

Politici ovlivňují legislativu, která formuje trh s obuví. Chtějme po nich, ať nám zaručí větší transparentnost dodavatelských řetězců firem.

Rasel (18 let) tráví v továrně v bangladéšském Hazaribagh celé své dny. Pracuje v ní i žije. Foto: GMB Akash

CO MŮŽU UDĚLAT JÁ?

- **Zajímej se** o různé aspekty nákupu, nejenom o cenu. Každý nákup je volbou, každá bota má svůj příběh. Znáš jej?
- **Požaduj etické varianty zboží** a ptej se svých oblíbených značek, jak zaručí etický původ výrobků.
- **Sleduj aktuální dění** v oblasti pracovních podmínek v obuvnickém průmyslu na facebook.com/obujsedotoho a facebook.com/nazemicz, odebírej Newsletter NaZemi.
- **Aktivně se zapojuj** do kampaní nevládních organizací za zlepšení podmínek v dodavatelských řetězcích. Podpořit je můžeš on-line i jako dobrovolník či dobrovolnice nebo finančně.

Více informací k tématu najdeš na:

www.obujsedotoho.cz
facebook.com/obujsedotoho

O kampani:

Kampaň „Obuj se do toho“ se zaměřuje na zlepšování pracovních podmínek v rámci obuvnického průmyslu. Činí tak společně s 15 evropskými a třemi asijskými organizacemi, které se zaměřují na dodržování lidských práv při výrobě zboží. Společně chceme zvyšovat povědomí spotřebitelů a spotřebitelek, podněcovat změny zákonů a posílit odpovědnost firem v oblasti pracovních podmínek.

O NAZEMI

Jsme nevládní nezisková organizace NaZemi. Jsme přesvědčeni o tom, že každý člověk na Zemi má právo žít a pracovat v důstojných podmínkách. Zaměřujeme se na propojenost našeho spotřebního chování s problémy v tzv. rozvojových zemích a motivujeme jednotlivce, firmy i státy přijmout za tyto problémy odpovědnost.

- **Apelujeme na firmy**, aby podnikaly odpovědně a transparentně. Aby přijaly odpovědnost za pracovní podmínky ve svých dodavatelských řetězcích, za produkty, které nesou jejich značku a jež si můžeme v ČR nebo v Evropě koupit.
- **Podporujeme fair trade** a umožňujeme tím pěstitelům a pěstitelkám v zemích globálního Jihu zlepšovat jejich životní podmínky. Fair trade nepřípouští dětskou práci, geneticky modifikované plodiny ani nadměrné zatěžování životního prostředí. Pěstitelé a pěstitelky dostávají spravedlivou odměnu za svoji práci, důraz je kladen na dlouhodobou udržitelnost a rozvoj komunit.
- **Věnujeme se metodice globálního rozvojového vzdělávání** a usilujeme o její zavedení do praxe českého vzdělávání. Jde nám o to, aby studenti a studentky hledali a reflektovali spojitosti mezi svým životem a životy ostatních na světě a přijímali za tyto vztahy zodpovědnost. Aby rozvíjeli svoji schopnost kritického myšlení a takových dovedností, jež jim umožní orientovat se v globálním světě. Vedle toho se rovněž věnujeme facilitování skupinových procesů.
- **Máme specializovaný fairtradový obchod**, který nám pomáhá financovat naše aktivity. Jednotlivcům, firmám i kavárnám nabízíme vlastní, na míru šitou a vyváženou směs fairtradové kávy Fair Café a čaje Fair Tea. Můžete nás podpořit nákupem v e-shopu **obchod.nazemi.cz**.

www.nazemi.cz
facebook.com/nazemicz

Brožura informuje o tom, za jakých podmínek vzniká naše obuv a co mohou firmy, vlády i spotřebitelé a spotřebitelky pro změnu těchto podmínek udělat.

Vydalo NaZemi v roce 2016.

Vytištěno na recyklovaném papíře.

ISBN 978-80-88150-21-3

Tento dokument byl vytvořen s finanční podporou Evropské unie a Ministerstva zahraničních věcí ČR. Obsah dokumentu je zcela na odpovědnosti NaZemi a jako takový nemůže být považován za stanovisko Evropské unie.

ČESKÁ REPUBLIKA
POMÁHÁ

